

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/670/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

155/2015. (IV. 28.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) ¹panaszos 2014. október 18-án előterjesztett **panaszát** a 2015. április 30-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

elutasítja.

A Testületnek a panasz elbírálására nincs hatásköre.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos a elektronikus úton előterjesztett beadványában sérelmezte, hogy 2014. október 10-én 13 óra 50 perckor B. település belterületén közlekedésrendészeti intézkedés alá vonták. A rendőr a 326/2011 (XII.28.) Kormányrendelet 97. §(1) bekezdés b) pontjára hivatkozva elvette a panaszos tulajdonát képező, Németországból aznap behozott gépjármű, általa Németországban kifizetett [...] jelzésű rendszámabláját arra hivatkozással, hogy a „a sárga csíkkal ellátott behozatali ideiglenes rendszámot el kell venni”. A panaszos azon kérdésére, hogy miért, hiszen, neki, mint EU-s tagállam polgárának csak ilyet adnak, érvényessége 13-ig szól és biztosítás is van rajta, csak azt a választ kapta, hogy "jött egy körlevél, amiben az volt, hogy el kell venni és kész". Hazaérve a panaszos megnézte az említett kormányrendeletet, azonban az adott pont ír, hogy “ akülföldi hatósági engedéllyel és jelzéssel vettek részt a közúti forgalomban”.

A részére a németországi Zullassungstelle (Okmányiroda) által kiadott Kurzezeitkennzeichen (sárga oldalsávós 5 napos rendszám) érvényes volt. Erről a kiadó szerv, az STVA (a Német Közlekedési Hivatal) úgy tájékoztatta, hogy 2007-ben született az EU tagállamok között egy

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

elismerési kötelezettség, mely kimondja, hogy ez a rendszám használatos a német állam határain kívül és az EU határain belül. Ezt elfogadta az EU tagállamain kívül Svájc, Macedónia, Bosznia, Irán és Oroszország is.

A panaszos szerint ebből kifolyólag nem követett el jogsértést, mégis levették a rendszámát, és ezzel kitették annak, hogy a hazafele úton, mint egy bűnözőt, aki lopott autóval jár az úton, villogóval és szirénával vegyék ki a forgalomból, ahogy ez meg is történt szégyenszemre!

Levették a rendszámablát az autóról, ezzel kötelezve, hogy tréleren szállíttassa az autót szerelőhöz, vizsgáztatásra és szemlére és szabálysértési eljárást kezdeményeztek ellene.

2) A panaszos 2014. október 21-én telefax útján is megküldte aláírásával megerősített beadványát.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A rendőrség megküldte a panaszosnak a rendőrségnél 2014. október 17-én írásban előterjesztett – azonos tárgyú – panasz alapján indult eljárásban 2014. november 13-án született határozatát, amelyben a panaszt mint alaptalant elutasította.

2) O. J. r. ezredes, az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Közlekedésrendészeti Főosztályának vezetője 2012. június 6-án kelt állásfoglalásában előadta, hogy a *német speciális ideiglenes rendszámot* ideiglenes regisztrációval együtt adják ki. Maximum 5 napig, és kizárólag Németország területén történő közlekedésre jogosít. Arra a célra adják ki, ha egy külföldön vásárolt járművel a végleges németországi regisztrációt megelőzően valamilyen célból (próbaút, közlekedés a rendeltetési helyre) közúti közlekedésben részt kívánnak vennie A rendszám 04-el kezdődik, és a jobb oldali sárga mezőben dátum jelzi a rendszám érvényességének lejárátát. A dátumot felülről lefelé olvasva (nap, hónap, év) kettő számjegyű csoportokkal jelzik. A dátumnak egyébként csak Németországban van jelentősége, tekintettel arra, hogy ezzel a rendszámmal külföldön gépjármű nem közlekedhet. Ezt a rendszám-tábla típust általában autókereskedések veszik igénybe. A rendszámmal együtt járó kizárólag Németország területére érvényes.

Az *export rendszám* a gépjármű Németországból külföldre történő kiviteléhez adják ki. Ezzel a járművet Németországból a rendeltetési helyére közúti forgalomban el lehet juttatni. A vörös mezőben lévő dátum a rendszám-tábla érvényességéi idejének utolsó napját jelzi. A rendszám érvényességi ideje alatt a rendszámhoz kötelező felelősségbiztosítás tartozik, így értelemszerűen ezek nem válnak el egymástól. Az érvényességet a speciális rendszámmal megegyezően felülről lefelé olvasva (nap, hónap, év) kettő számjegyű csoportokkal jelzik. Az export rendszámra kötött biztosítás az Európai Unió tagállamok területére érvényes.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a speciális ideiglenes rendszámmal egyáltalán nem, az export rendszámmal, pedig az érvényességi idején belül közlekedhetnek Magyarország területén.

Az osztrák próba rendszámot vagy szakmai rendszámot csak cégeknek adják ki (autójavítók, autókereskedések, gépjárműgyártók) meghatározott feltételekkel kaphatják a tevékenységükhöz kapcsolódóan. Csak Ausztriában használhatók. Használatának feltételei megegyeznek német speciális ideiglenes rendszáméval.

Az osztrák ideiglenes rendszám alapesetben 18 hónapig érvényes. A vörös mezőben a rendszám érvényességi ideje szerepel (csak évszám). Nem osztrák állampolgárok, vagy vállalkozások számára adják ki. Hosszabb időre csak az Ausztriában telephellyel rendelkező külföldi cégek, illetve igazoltan lakhellyel rendelkező külföldi állampolgárok gépjárművei kaphatják meg. Ausztriában ez a hatósági jelzés „vámrendszám” néven is ismert, mert azt is jelzi, hogy a tulajdonosa olyan autót használ, amelyet nem Ausztriában regisztráltak, illetve a járulékos adókat nem ott fizették meg. Jogosításai megegyeznek a normál (EU szabvány) osztrák rendszámmal, tehát érvényesség ideje alatt külföldre is kiterjedő gépjármű felelősségbiztosítással rendelkezik.

Az export rendszámot a gépjármű behozatalához, illetve kiviteléhez adják ki. Ez minimum 3 napra adható ki, és maximum 21 napig érvényes. Ezzel a rendszámmal a gépjárművet a vevő elhozhatja a kereskedésből. Ezt a rendszámot kell igényelniük a magánszemélyeknek, ha egy megvásárolt gépjárművet közúti forgalomban külföldre akarnak kivinni, illetve külföldön vásárolt gépjárművet Ausztriába behozni. A rendszámhoz az érvényességi idő alatt külföldre is érvényes gépjármű felelősségbiztosítás tartozik, melyet a rendszámon jól látható matrica jelez

A fentiekben bemutatott német speciális ideiglenes rendszám és az osztrák próbarendszám „szakmai” rendszámnak minősül, és kizárólag a kibocsátó állam területére érvényes. A „szakmai” rendszám Magyarországon ismeretlen kifejezés, azonban az alábbiakban ismertetett EU Bizottság közleménye alapján, így került fordításra.

Az EU Bizottság közleménye – Értelmező közlemény (2007. február 14.) másik tagállamból származó gépjárművek nyilvántartási eljárásáról.

„Gépjármű másik tagállamba történő továbbítása

Általános szabály, hogy rendszám nélküli gépjárművel közúton nem lehet vezetni.

Kétféle módon lehet gépjárművel jogszerűen belépni a rendeltetési tagállamba: a gépjárműnek vagy szakmai vagy ideiglenes rendszám táblával kell rendelkeznie.

Szakmai rendszámmal rendelkező gépjármű vezetése

A szakmai rendszám a kiskereskedők számára lehelővé teszi, hogy rövid ideig a gépjárművekkel közúton közlekedjenek anélkül, hogy az hivatalosan nyilvántartásba kellene vetetniük. A legtöbb tagállam olyan okiratot állít ki, amely igazolja a rendszám és annak birtokosa közötti kapcsolatot, illetve útnyilvántartás vezetésére kötelezi a rendszám birtokosát.

Ideiglenes rendszámmal ellátott gépjármű

Az ideiglenes nyilvántartásba vételi rendszer egy, a gépjármű végleges nyilvántartásba vételét megelőző rövid időszakban már lehelővé teszi a gépjármű forgalomba helyezését. A tagállamok az ilyen gépjárművek szabad mozgását közlekedésbiztonsági okokból, járműlopás esetén, illetve az engedély érvénytelensége esetén akadályozhatja meg. A biztosítást a rendeltetési tagállamban kell megkötni.”

Figyelembe kell venni, hogy ez az állásfoglalás az EU tagállamok területére vonatkozik, és a gépjármű felelősségbiztosítással kapcsolatban az EU álláspontja egységes, vagyis annak hiányában az EU területén közúti forgalomban nem lehet részt venni. Ezért a német vagy osztrák export rendszámmal közlekedő gépjárművek esetében a rendszámon feltüntetett érvényességi időt kell ellenőrizni. Ezen kívül a jármű közúti közlekedésben történő részvételének a r. ezredes véleménye szerint nincs egyéb akadálya.

Habár a német speciális ideiglenes rendszámmal és az osztrák próba rendszámmal a kibocsátó államok területén kívül nem lehet közlekedni, a fentiekben idézett EU ajánlás alapján a tagországok eltekintenek ettől a szabálytól. Azonban – a fentiekben leírtak szerint – az ilyen rendszámmal ellátott gépjárművekre a kibocsátó ország határain kívül nem terjed ki a gépjármű biztosítás.

Összegzésként a r. ezredes előadja, hogy az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Igazgatásrendészeti Főosztállyal egyeztetett szakmai álláspontja a következő:

A német speciális ideiglenes rendszámmal, valamint az osztrák próba rendszámmal ellátott gépjárművek vezetőivel a következő módon célszerű eljárni.

Az ilyen rendszámmal ellátott gépjárművek közúti forgalomban történő további részvételét meg kell akadályozni. A korábbiakban részletezett okok miatt az ilyen rendszámok valamelyikével Magyarország területén közlekedő gépjármű vezetője a Szabs. tv. 221. § szerint az érvénytelen hatósági engedéllyel vagy jelzéssel való közlekedés miatt a szabálysértés elkövetése megállapítható. Ebben az esetben a rendőri intézkedés során Szolgálati Szabályzatban meghatározott intézkedések foganatosítására kerülhet sor.

A további intézkedést a közúti közlekedési igazgatási feladatokról a Korm. r. a következőképpen írja elő:

„97.§ (1) Az ellenőrző hatósági személy a hatósági engedélyt és jelzést a helyszínen elveszi, ha

- a) a jelzés nem felel meg az 53-63. §-ban meghatározott szabályoknak,
- b) érvénytelen külföldi hatósági engedéllyel és jelzéssel vettek részt a közúti forgalomban, (...).”

Az intézkedés során közölni kell az eljárás alá vont személyekkel, hogy Magyarország területén érvényes hatósági jelzés nélküli gépjárművet csak szállítani lehet.

A fenti eljárások jogi szabályozása a r. ezredes szerint egyértelmű.

A német export rendszám, az osztrák ideiglenes rendszám, valamint az osztrák export rendszám estében a rendszámokhoz tartozó kötelező gépjármű felelősségbiztosítás meglétét kell ellenőrizni, mivel ezekkel a rendszámokkal a gépjárművek nemzetközi forgalomban részt vehetnek.

Amennyiben a fenti rendszámok valamelyikéhez rendelt gépjármű biztosítás érvényessége lejárt, a kormányrendelet a következőképpen rendelkezik:

„115.§ Amennyiben a közúti ellenőrzés során a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás fedezetének fennállása, vagy a mentesség a kötvénnyilvántartásból nem állapítható meg és azt a gépjármű vezetője sem tudja igazolni, az intézkedésről készült jelentés (feljelentés) egy példányát az ellenőrző hatóság öt napon belül megküldi az üzemben tartó lakcíme (székhelye) szerint illetékes közlekedési igazgatási hatóságnak.”

Egyéb eljárásra ebben az esetben az intézkedő hatósági személynek a jelenlegi jogi szabályozás szerint nincs lehetősége rendőri intézkedésre és ehhez kapcsolódó további eljárásra csak abban az esetben kerül sor, ha a szóban forgó rendszámok valamelyikével ellátott gépjárművel balesetet okoznak.

3) A rendőrség a Testület egy hasonló tárgyú ügyében megküldte az ORFK Rendészeti Főigazgatóságának Igazgatásrendészeti Főosztályának vezetője 2014. május 14-én kelt állásfoglalását. Ebben előadta, hogy az utóbbi időszakban eltérő álláspont alakult ki a német speciális („sárga szélű”) hatósági jelzéssel ellátott járművek Magyarország területén történő közlekedése során tapasztalt jogsértések megítélésével kapcsolatban. A kérdéskört érintő egységes eljárási rend érdekében, az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Közlekedésrendészeti Főosztály szakmai véleményével egybeeső álláspontját a r. dandártábornok az alábbiakban fejt ki.

A cselekmény helyes jogi megítéléséhez az 1968. évi november hó napján Bécsben aláírásra megnyitott Közúti Közlekedési Egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) szolgál alapul.

Az Egyezmény 35. cikk 1. a) pontja szerint:

„A nemzetközi forgalomban részt vevő minden gépjármű és a könnyű pótkocsi kivételével minden gépjárműhöz kapcsolt pótkocsi azért, hogy az Egyezmény rendelkezéseiben foglalt előnyökből részesüljön szerepeljen valamelyik Szerződő Fél vagy ennek szerve nyilvántartásában és a gépjármű vezetője hordja magánál a nyilvántartásba vételt igazoló, akár a Szerződő Fél hatósága vagy ennek szerve által, akár a Szerződő Fél vagy szerve nevében az erre felhatalmazott egyesület által kiállított érvényes igazolványt.”
Ez az igazolvány a jármű forgalmi engedélye.

A forgalmi engedélynek tartalmaznia kell többek között a jármű első nyilvántartásba vételének időpontját vagy a gyártás évét, az alváz sorszámát (a gyártó gyártási- vagy sorozatszámát). A sárga szélű német ideiglenes rendszám táblához tartozó hatósági engedély a fenti követelményt általában nem elégíti ki, mivel a hatóság az irat kiállításakor az iraton nem tünteti fel ezen adatokat, azokat a forgalmi engedély jogosítottja jegyzi be.

A sárga szélű ideiglenes rendszám táblához (ún. „Kurzzeitkennzeichen”) tartozó forgalmi engedélyt az arra jogosult hatóság/szervezet úgy állítja ki, hogy az iratba csak a forgalmi

engedély jogosítottjának adatait jegyzi be, de nem rögzíti azon jármű adatait, amelyre azt felhelyezik. Ezen rendszám-tábla felhelyezése a forgalmi engedély jogosítottjának az engedély kiállítását követő döntésén alapszik, a jármű adatait a rendszám-tábla jogosítottja jegyzi be az engedélybe. Ebből következően a rendszám-táblához tartozó irat nem elégíti ki az Egyezmény által a nemzetközi forgalomban résztvevő jármű tekintetében a forgalmi engedélyekkel szemben (támasztott valamennyi követelményt, különösen azt, hogy az irat igazolja a kiállító állam általi nyilvántartásba vételt, így ezen engedély a nemzetközi forgalomban történő részvétel során nem tekinthető érvényes forgalmi engedélynek.

A forgalmi engedély kiállításnak módja nem zárja ki, hogy a rendszám-táblát olyan járműre helyezik fel, és ezáltal olyan jármű adatait tartalmazza – a forgalmi engedély jogosítottjának bejegyzése alapján –, melyet nem a kiállító államban vettek nyilvántartásba, és azt sem, hogy a kérdéses járművet még egyetlen állam sem vette nyilvántartásba (gyakorlatban elő is fordultak ilyen esetek, pl. Belgiumban, Spanyolországban, Olaszországban nyilvántartott járművekre helyezték fel a német ideiglenes rendszám-táblát, és ezen jármű adatait rögzítették be az iratba). Azon tájékoztatás, amely szerint a jármű külföldre kivitelek az erre szolgáló, a nemzetközi forgalomban való részvételre jogosító ideiglenes rendszám-táblát szerezzék be, magán a forgalmi engedélyen is szerepel.

A fentiekre tekintettel, a Főosztály szakmai álláspontja szerint, az ilyen rendszámmal és a hozzá tartozó forgalmi engedéllyel ellátott jármű magyarországi közlekedése jogellenes, a járművezető megvalósítja a KRESZ 5. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és a Szabs. tv. 221. § szerint minősülő érvénytelen hatósági engedéllyel vagy jelzéssel való közlekedés szabálysértést.

Hasonló a jogi megítélés az osztrák ún. próba rendszámmal ellátott járművekhez tartozó hatósági engedélyek esetében is.

A leírtakat összegezve, a szabálysértési hatóságoknak tényállás-tisztázási kötelezettsége keretében az alábbiakra kell intézkednie.

Meg kell állapítani, hogy a forgalmi engedélybe csak a forgalmi engedély jogosítottjának adatait jegyezte-e be a kiállító hatóság, vagy a járműre vonatkozó adatokat is, azaz a hatósági engedély teljes körűen igazolja-e a kiállító állam általi nyilvántartásba vételt. A lefolytatott eljárást követően, a szabálysértési hatóság marasztaló határozatának indokolásában utalni szükséges az Egyezmény hivatkozott cikkében foglaltakra, biztosítva ezáltal, hogy az eljárás alá vont személy (illetve a további eljárásban a bíróság) megismerhesse a hatóság döntésének alapját.

Amennyiben az nyer megállapítást, hogy a járműazonosító adatot a hatóság jegyezte be a forgalmi engedély megfelelő rovatába, úgy a jármű hatósági nyilvántartásba vétele megtörtén. Ez esetben az Egyezmény feltételei fennállnak és - a amennyiben más jogsértés nem áll fenn – z eljárás megszüntetésének lehet helye.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos, a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM

rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A Testület először azt értékelte, hogy a panaszbeadvány valamennyi elemének vizsgálatára rendelkezik-e hatáskörrel.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

E szakasz alapján a rendőri intézkedések során megvalósuló jogsérelmek kivizsgálására és szükség esetén orvoslására az intézkedést foganatosító rendőri szervnek és a Testületnek (illetve a Testület eljárását követően az országos főkapitánynak) a panaszos döntését megelőzően párhuzamos hatásköre van. A panaszos döntése ezt a párhuzamosságot megszünteti: amennyiben az eljárást foganatosító rendőri szervhez nyújtja be panaszát, döntésével megszünteti a Testület eljárási hatáskörét.

Tekintettel azonban arra, hogy a rendőri intézkedések során bekövetkező súlyos alapjogsértések mind az egyén, mind a társadalom szempontjából rendkívül káros következményekkel járhatnak, a jogalkotó lehetővé tette ennek a szabálynak az áttörését, és a Testület hatáskörének „visszaállítását”, amennyiben a Testület úgy ítéli meg, hogy az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételek fennállnak, és az eljárás átvételét maga a panaszos is kéri.

Ez a lehetőség azonban csak a még folyamatban lévő rendőrségi panaszeljárások vonatkozásában áll fent.

A konkrét ügyben megállapítható, hogy a panaszos még a Testülethez fordulást megelőzően (2014. október 17-én) panaszt terjesztett elő az intézkedést foganatosító rendőri szervnél. Ennek következtében a panaszeljárás előbb a rendőri szervnél, majd a Testületnél is megindult.

Az eljárások párhuzamosságáról a Testület akkor értesült, amikor az Rtv. 93/A. § (1) bekezdése alapján a sérelmezett eseményekkel összefüggő felvilágosítást kért a rendőrségtől, és megkapta az intézkedést foganatosító szervnél előterjesztett, nagyrészt azonos tartalmú panaszbeadvány alapján időközben meghozott, panaszt elutasító határozatot.

Erről a körülményről tudomást szerezve – vagyis, hogy a panaszos azonos tartalmú panaszbeadványáról az intézkedést foganatosító szerv már első fokon határozatot hozott – a Testületnek arról kellett információt szereznie, hogy a panaszos a határozattal szemben határidőn belül élt-e fellebbezéssel. A rendőrség a Testületet ezzel összefüggésben arról is tájékoztatta, hogy a panaszos 2014. november 21-én kézhez vette a határozatot, de az ellen a rendelkezésre álló határidőn belül nem élt jogorvoslati kérelemmel, ezért a határozat jogerőre emelkedett.

Tekintettel arra, hogy a panaszos rendőrségnél előterjesztett beadványa alapján már jogerős döntés született, a Testületnél előterjesztett panasz kapcsán a Testület hatáskörének hiányát állapította meg.

IV.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt elutasította.

Budapest, 2015. április 28.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESZÜLET